

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی پرستاری

عنوان درس : پرستاری ویژه (دیالیز)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکشنبه 12-14

تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) 0.75 واحد

زمان ارائه درس: دو شنبه 14-16 (8 هفته دوم ترم)، نیم سال اول 95-96

دروس پیش نیاز: پرستاری بیماری های داخلی جراحی 4 مدرس: اعظم فرجی

هدف کلی درس: آشنایی با مراقبت های پرستاری در بخش مراقبت ویژه دیالیز و بررسی نیازهای بیمار، تصمیم گیری مناسب و انتخاب اولویت ها با تأکید بر ملاحظات دوران سالمندی، نوتوانی و آموزش به بیمار و خانواده او.

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- 1) آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی کلیه، نارسایی حاد و مزمن کلیه
- 2) آشنایی با اصول همودیالیز
- 3) آشنایی با روش های دستیابی به عروق و مراقبت های پرستاری مربوطه
- 4) آشنایی با عوارض حاد و مزمن همودیالیز، تغذیه، کنترل عفونت، داروهای مورد مصرف بیماران دیالیزی
- 5) آشنایی با دیالیز صفاقی
- 6) آشنایی با پیوند کلیه

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی کلیه، نارسایی حاد و مزمن کلیه

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-1. آناتومی و فیزیولوژی کلیه را توضیح دهد.
- 1-2. اعمال مختلف کلیه را بیان نماید.
- 1-3. نحوه بررسی و شناخت در تشخیص بیماری های کلیه را شرح دهد.
- 1-4. نارسایی حاد کلیه (ARF) را تعریف نماید.
- 1-5. علل نارسایی حاد کلیه را توضیح دهد.
- 1-6. مراحل نارسایی حاد کلیه و خصوصیات هر مرحله را توصیف نماید.
- 1-7. تظاهرات بالینی نارسایی حاد کلیه را شرح دهد.
- 1-8. تدابیر درمانی و مراقبت های پرستاری در نارسایی حاد کلیه را توضیح دهد.
- 1-9. نارسایی مزمن کلیه (CRF) را تعریف نماید.
- 1-10. علل نارسایی مزمن کلیه را توضیح دهد.
- 1-11. مراحل نارسایی مزمن کلیه و خصوصیات هر مرحله را توصیف نماید.
- 1-12. تظاهرات بالینی نارسایی مزمن کلیه را شرح دهد.

13-1. تفاوت بین ازتمی و اورمی را بیان نماید.

14-1. تدابیر درمانی و مراقبت های پرستاری در نارسایی مزمن کلیه را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با اصول همودیالیز

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-2 محیط فیزیکی و شرایط استاندارد بخش دیالیز را شرح دهد.
- 2-2. درمان های جایگزین کلیه را نام ببرد.
- 3-2. دیالیز را تعریف نماید و انواع آن را نام ببرد.
- 4-2. اهداف درمان با دیالیز را توضیح دهد.
- 5-2. موارد استفاده دیالیز را نام ببرد.
- 6-2. اساس فیزیولوژیک دیالیز را شرح دهد.
- 7-2. مراحل تصفیه آب جهت همودیالیز را توصیف نماید.
- 8-2. ناخالصی های آب و عوارض هر یک از آن ها را توضیح دهد.
- 9-2. محلول های مورد استفاده در همودیالیز را با ذکر اختلاف بین آن ها بیان کند.
- 10-2. دیالیز خشک را شرح دهد.
- 11-2. اصول دیالیز با دوز کم هپارین و بدون هپارین را توضیح دهد.
- 12-2. انواع صافی ها را (از نظر جنس و ضریب اولترافیلتراسیون) شرح دهد.
- 13-2. معیارهای کارایی دیالیز و عوامل مؤثر در کارایی را بیان نماید.
- 14-2. رژیم غذایی، فعالیت و میزان آب مصرفی مجاز در بیماران دیالیزی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با روش های دستیابی به عروق و مراقبت های پرستاری مربوطه

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-3. انواع روش های دستیابی عروقی جهت همودیالیز را نام ببرد.
- 2-3. کاتتر موقت، اندیکاسیون ها، عوارض و مراقبت های مربوطه را شرح دهد.
- 3-3. شنت شریانی- وریدی، اندیکاسیون ها، عوارض و مراقبت های مربوطه را توضیح دهد.
- 4-3. فیستول شریانی- وریدی و روش های ایجاد آن را شرح دهد.
- 5-3. اندیکاسیون ها، عوارض و مراقبت های فیستول شریانی- وریدی را توضیح دهد.
- 6-3. زمان شروع کانولاسیون و نحوه تزریق سوزن ها به فیستول شریانی- وریدی را شرح دهد.
- 7-3. گرافت شریانی- وریدی و انواع آن را توصیف نماید.
- 8-3. مزایا و عوارض و نحوه تزریق سوزن ها به گرافت شریانی- وریدی را توضیح دهد.
- 9-3. کاتتر دائم، اندیکاسیون ها، عوارض و مراقبت های مربوطه را شرح دهد.
- 10-3. عوارض دسترسی عروقی را شرح دهد.
- 11-3. روش های درمان با آنتی کوآگولاسیون را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با عوارض حاد و مزمن همودیالیز، تغذیه، کنترل عفونت، داروهای مورد مصرف بیماران دیالیزی

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1-4. عوارض حاد و مزمن همودیالیز را نام ببرد.

- 4-2. علل، اقدامات پیشگیری، درمانی و مراقبتی هر یک از عوارض همودیالیز را توضیح دهد.
- 4-3. واکسیناسیون و داروهای مصرفی در بیماران دیالیزی را شرح دهد.
- 4-4. مشکلات روحی و روانی در بیماران همودیالیزی و مراقبت‌های آن را توضیح دهد.
- 4-5. تغذیه در بیماران همودیالیزی را توصیف نمایید.
- 4-6. کنترل عفونت و راه‌های پیگیری از انتقال آن را در بیماران همودیالیزی شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با دیالیز صفاقی

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 5-1. دیالیز صفاقی را تعریف نماید.
- 5-2. اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون‌های دیالیز صفاقی را بیان نماید.
- 5-3. اهداف درمان با دیالیز صفاقی را نام ببرد.
- 5-4. روش کار و فرآیند دیالیز صفاقی را شرح دهد.
- 5-5. محتویات محلول دیالیز صفاقی و افزودنی‌های دارویی به آن را توضیح دهد.
- 5-6. انواع دیالیز صفاقی (IPD، CAPD، CCPD، NPD) را شرح دهد.
- 5-7. عوارض دیالیز صفاقی و مراقبت‌های پرستاری آن را شرح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با پیوند کلیه

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 6-1. تاریخچه پیوند کلیه را بیان نماید.
- 6-2. پیوند کلیه، معیارهای انتخاب گیرنده و دهنده کلیه را شرح دهد.
- 6-3. اقدامات و مراقبت‌های پرستاری قبل از عمل پیوند کلیه را توضیح دهد.
- 6-4. روش نگهداری کلیه پیوندی را شرح دهد.
- 6-5. روش عمل جراحی پیوند کلیه را توضیح دهد.
- 6-6. مراقبت‌های لازم پس از عمل پیوند کلیه را توصیف نماید.
- 6-7. انواع پس زدن پیوند کلیه را نام برده و روش‌های پیشگیری و درمان آن را توضیح دهد.
- 6-8. علل پس زدن پیوند کلیه شرح دهد.
- 6-9. آزمایشات تشخیصی جهت بررسی پس زدن کلیه پیوندی را توضیح دهد.
- 6-10. عوارض پیوند کلیه و مراقبت‌های پرستاری آن را شرح دهد.

منابع

- 1) Smeltzer S.C, and Bare B .Brunner and suddarths textbook of medical surgical nursing. 11th ed. 2008. Philadelphia: Lippincott ec
- 2) ذاکری مقدم، م؛ علی اصغرپور، م. مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش‌های ICU, CCU و دیالیز. تهران: اندیشه رفیع. آخرین چاپ

- 3) اسدی نوقابی؛ ا.ح، بصام پور؛ ش، ذوالفقاری؛ م. مراقبت های پرستاری ویژه در بخش های ICU, CCU و دیالیز. تهران: سالمی. آخرین چاپ
- 4) عسگری، م ح، سلیمانی؛ ح. کتاب جامع مراقبت های پرستاری ویژه در بخش های ICU, CCU و دیالیز. تهران: بشری. آخرین چاپ
- 5) نیکروان مفرد؛ م، شیری؛ ح. مراقبت های پرستاری ویژه در بخش های ICU, CCU و دیالیز. تهران: نور دانش. آخرین چاپ

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ

وسایل آموزشی : پاورپوینت، ویدئوپروژکتور

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
14-16	هر جلسه	10 درصد	شفاهی	کوئیز
-	-	-	-	آزمون میان ترم
		80 درصد	چهار گزینه ای و تشریحی	آزمون پایان ترم
14-16	هر جلسه	10 درصد	-	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ❖ حضور منظم و قبل از استاد در کلاس درس
- ❖ استفاده از گوشی و تبلت و... در کلاس درس مجاز نمی باشد.
- ❖ انتظار مطالعه قبل از ارائه مطالب هر جلسه

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس دیالیز
روز و ساعت جلسه: سه شنبه 14-16 (8 هفته دوم ترم)

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
------	-------	---------------	------

اعظم فرجی	آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی کلیه، نارسایی حاد و مزمن کلیه	95/8/17	1
اعظم فرجی	آشنایی با اصول همودیالیز	95/8/24	2
اعظم فرجی	آشنایی با روش های دستیابی به عروق و مراقبت های پرستاری مربوطه	95/9/1	3
اعظم فرجی	آشنایی با عوارض حاد و مزمن همودیالیز، تغذیه، کنترل عفونت، داروهای مورد مصرف بیماران دیالیزی	95/9/15	4
اعظم فرجی	آشنایی با دیالیز صفاقی	95/9/22	5
اعظم فرجی	آشنایی با پیوند کلیه	95/9/29	6